

НЧ „Христо Ботев - 1911 г.“ - с. Врабево

Сряда, 13 Януари 2021

НЧ „Христо Ботев - 1911 г.“ - с. Врабево

През 1911 г. учителите Хр. Спасовски и М. Ценов свикват общоселско събрание, на което поставят въпроса за основаване на читалище. Събранието се обявява за учредително и избира настоятелство в състав: председател – Н. Павлов, библиотекар – Добри Тотев и секретар – Томи Иванов. Името на читалището е „Надежда“. Отначало, то се помещава в дюкана на Томи Иванов, обущар в къщата на Бою Стратев. През 1922 читалищната библиотека е преместена в новопостроената сграда на прогимназията. В първите години най-силно развита е театралната самодейност и просветната дейност.

След 1944г е построена нова жилищна сграда с театрален салон, две гримьорни, библиотека, заседателна зала и канцелария. Читалището вече носи името „Христо Ботев“.

В началото на 60-те години на ХХ век към читалището се сформира самодееен театрален колектив, танцов състав, духова музика и смесен хор, който е под ръководството на учителите Иван Генков и А. Заяков и постига високи успехи от национален мащаб.

През 1946г, подпомогнато от Кооперацията, читалището закупува прожекционен апарат и в салона започват кинопрожекции.

И днес читалище „Хр. Ботев - 1911“ продължава традициите и в него кипи богат и разнообразен духовен живот. Фолклорният ансамбъл „Елица“, с худ. ръководител Милка Стратева, вече четвърт век изнася свои концерти не само във Врабево, а и в региона и страната. Това е най-представителният самодееен състав към читалището, като в репертоара му са включени обработени народни песни и танци, предимно от Северна България, а участниците са от три поколения (от 7г до 77г) и има десетки награди от национални и международни фестивали и конкурси.

В НЧ „Хр. Ботев - 1911“ развиват своите таланти и умения 10 клуба:

- АНПТ „Елица“
- вокална група за църковно-славянски песнопения
- вокална група за руски песни
- литературен клуб „Н. Заяков“
- клуб на пенсионера „Надежда“
- театрална група за възрастни „Ив. Гадевски“
- кръжок по кукловодство
- туристическо дружество „Гяур баир“
- група „Врабчета“ - за български народни танци за деца от 7 до 14г
- група „Авангард“ за популярни и не толкова популярни песни – най-новата група на читалището

Всички самодееини състави са основни участници в провеждането на културните прояви и събития в празничния календар на читалището, както и на община Троян.

Съществуването на толкова самодееини групи, техният богат и разнообразен репертоар е благодарение на отговорната и всеотдайна работа на хората от Читалищното настоятелство и най-вече на дългогодишния председател Милка Стратева, която е инициатор и двигател на всички културни събития в селото.

Библиотеката към читалището е една от най-богатите в региона и разполага с 12550 книги.

Освен отбелязването на всички празници и събития, всяка година в края на юни и началото на юли, в селото се провеждат „Летни културни празници във Врабево“, които включват концерти, изложби, театрални постановки, както и галерия „Дворът“ и литературен конкурс „Албена“ с национално и международно участие.

Галерия „Дворът“ - това са дворовете на проф. Аксиния Джурова, проф. Вл. Игнатовски и Херофуми

Аджичи и неговата съпруга Зорница Китинска, които отварят врати за няколко дни, в които посетителите спокойно могат да преминат и разгледат експонатите на известни, а и на съвсем млади български и чужди художници и приложници. Самобитното излъчване на старите къщи, реставрираните плевни и красивите дворове са уникално пространство за представяне на творби от изобразителното и приложно изкуство. Изложбите се организират от проф. Аксиния Джурова и със съдействието на проф. Вл. Игнатовски и Зорница Китинска.

Друго значимо събитие през „Летните празници на културата и изкуствата“ е национален литературен конкурс „Албена“ за разказ, пресъздаващ женски образ в драматични сюжетни обстоятелства, който се провежда през 2г. Организатори на конкурса са Павел Боржуков и НЧ „Хр. Ботев - 1911“ и със съдействието на община Троян, кметството на с. Врабево, д-р Милен Врабевски - председател на Фондация „Българска памет“, Съюза на българските писатели. С всяко следващо издание конкурсът се разраства все повече, като участниците вече са над 250 и са не само от България, но и от българи по света. Жури в състав: Никола Инджов - председател; членове - проф. Аксиния Джурова - изкуствовед, Владо Даверов - писател, Павел Боржуков - писател и Марин Костовски - драматург подбират, награждават и издават най-добрите разкази.

Врабево има чудесно оформен център, над който се извисява уникалната църква „Св. Архангел Михаил“, построена за по-малко от година, открита през 1891г. Бързото изграждане на храма се дължало на изкусния майстор на църкви и мостове Павел Колев и ентузиазма и религиозността на населението.

На площада е изграден мемориал в памет на загиналите врабевени във войните за свободата на България. Паметникът е открит на 23.08.1991г, благодарение на Клуб на офицерите и сержантите от запаса и резерва в с. Врабево и на над 120 дарителя събрали 65000лв. Основна заслуга в организацията, проектирането, финансирането, строителството и откриването имат полк.о.з. Васил Босев, полк. о.з. Стефан Павлов, полк. о.з. Христо Касалийски, кап. о.з.Петър Пенев, Данчо Иванов, Кръстьо Гадевски, Христо Добрев, Костадин Карагьозов и кметът Борис Миленски, а скулптор е Марин Маринов.

Етнографско-исторически музей. Още през 50-те години на XIX век, сред врабевени се заражда идеята за събиране на експонати от историята и бита на селото, но едва през 1986 се намира подходяща сграда - къщата на Христо Джуров (чичо на арм. Ген. Добри Джуров), с типична за времето си архитектура. Със съдействието на АИР „Вароша“ - Ловеч, музейните експонати са подбрани и подредени в къщата и в специална пристройка към нея.

Музейната сбирка е разположена на три нива. На първото ниво са етнографските експонати: домашното огнище в камината, тъкачен стан, медни, керамични и дървени съдове от бита на врабевени, мъжки и женски народни носии, оръжия на труда, ръчна трошачка за царевица, пърлачка на дърва за прасета и др.

На второ ниво са подредени снимки, свързани с исторически събития от миналото на Врабево: създаването на земеделска кооперация „Взаимопомощ“; основаване на Въздръжателното дружество; духовата музика; антифашисткото движение и др. Тук са обособени и три къта, посветени на три забележителни за Врабево личности:

- Станьо Хаджииванов Врабевски, чийто баща през турското владичество бяга в гр. Тетевен и взема за фамилно име това на родното си село. Той е и пра-пра- дядо на Милен Врабевски - български бизнесмен, филантроп и меценат, учредител и председател на Фондация „Българска памет“.
- Армейски генерал Добри Джуров - български генерал и политик, партизанин и командир на Партизанска бригада „Чавдар“.
- Художникът Марин Върбанов, известен като „императорът на текстила“ - професор в Художествената академия в София. Основател на Катедрата по текстил и мода, а по-късно гобленната секция в Университета Ню Сауд, Сидни - Австралия. Завършва Академията за приложни изкуства в Пекин. Става преподавател в Художествената академия за изящни изкуства в Ханджоу и основава Институт за съвременен текстил. Създава школа и ново направление в китайското изкуство и е първият, който изважда текстила от стандартното двуизмерие и го превръща в триизмерно изкуство. Женен е за Сун Куей, също талантива художничка. Живеят и в Париж, където Сун Куей е представителка на Пиер Карден за Източна Европа и Китай.

На трето ниво посетителите могат да се запознаят с историята на образователното дело във Врабево, читалищната дейност – от създаването на читалището през 1911г до днес, спорта, кооперативното движение, местни традиционни празници, откриването на фармацевтичния завод „Софарма“.

В двора на музейната сбирка са разположени по-обемни експонати, като веялка, диканя, макет на казан за варене на ракия, механичен струг и др.

Стилът на сградата се допълва от целия двор и създава впечатление за единен етнографско-исторически комплекс. Обектът се посещава от всички гости на Врабево, а за врабевени, това е и един учебник по родолюбие.

Предхълмията на Балкана като две широки подкови са прегърнали селото от север и от юг, а над него се издига Гяур баир. Той е ориентир и легенда за всички жители на китното село (всеки врабевенин с удоволствие ще разкаже легендата за трагичната любов между Деляна и Стоян) и място, където местните и гости на селото посещават целогодишно. До върха води живописна пътека, по която за около 1.30 часа се стига до параклиса „Св. Панталеймон“, заслон и висящ мост (от който се открива невероятна панорамна гледка). Там е издигнат и 16-метров кръст, който нощем свети и се вижда от всяка къща в селото. Изграждането на кръста е по идея на Стефан Стратев и осъществен от „Софарма“.

В село Врабево е изградено вилно селище с тенискорт и басейн, има още четири къщи за гости и голям търговски център.

На 3 км югозападно от Врабево се намира местността Елица - зелени ливади, заградени с хубава дъбова гора, измежду която лятно време разцъфтяват миризливи липи. Над ливадите е „Висока кория“, а под тях са „лъките“, дето се вият водите на „Гърми дол“. Падне ли обилен дъжд, долът приижда, повлича камъни и дървета и запява забравена песен за хубавата Елица.